REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și invoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumінecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 127. Brașov, Joi 8 (21) Iunie. 1900.

După un an și patru lunĭ.

Au trecut un an și patru lunĭ, de când am ajuns sub așa ḑisa eră nouă, despre care s'a fost prevestit înainte, că va fi o eră de sinceră conciliațiune și de dreptate pentru toțĭ.

Ei bine. După atâta timp ce vedem? In sînul Maghiarilor vedem, că se manifestă marĭ nemulțumirĭ și și mai marĭ animosităţĭ. Incordarea, ce a esistat între partide a ajuns la culme. In sînul partidei guvernului sunt două curente opuse, carĭ se combat pe față și în ascuns cu multă vehemență. In sînul partidei stângei estreme se ceartă kossuthiştii cu ugroniştii și au ajuns până la cuțite, ér partida poporală catolică câștigă tot mai mult teren în țéră și tot mai ostilă devine atitudinea ei față cu guvernul și în genere față cu liberalismul domnitor. Ceea-ce mai înainte nu era, se întêmplă acuma: divergențele dintre partide s'au transpus și pe terenul luptelor confesionale.

In sînul naționalităților, — dintre carĭ numai Sașii ardeleni sunt representațĭ în dietă, — domnesce aceeașĭ neîncredere față cu guvernul, ca și mai înainte. Nimic nu s'a petrecut ce ar justifica părerea lansată la început, că guvernul Szell are intențiune seriósă de-a păși pe căile dreptății și ale echității față cu naționalitățile. In tot timpul de aprópe un an și jumĕtate nu s'a petrecut nimic în parlament și în țéră, ce s'ar puté lua ca un semn vĕdit, ca politica maghiară față cu naționalitățile vré sĕ părăséscă direcțiunea ei nenorocită de până acum și sĕ pregătéscă terenul pentru o sinceră conciliațiune cu popórele nemaghiare. Din contră, de câte-orĭ s'au adus în discusiune raporturile cu naționalitățile, s'a împins înainte principiul fatal al statului național maghiar, care tinde a-se unifica și a-se întări prin cutropirea limbei și a naționalității popórelor nemaghiare. De aci vine apoi, că s'a declarat ca necesitate de stat de a-se susținé nedreptatea strigătóre la cer, ce se face unei părțĭ însemnate a cetățenilor prin neegala lor tratare, îndeosebĭ în ce privesce legea electorală cu censurile și cu privilegiile ei deosebite.

De atâtea-orĭ s'a ventilat în dietă cestiunea reformei electorale, s'a vorbit de estinderea dreptului electoral după cerințele timpului, dér „era nouă“ a lui Szell n'a cutezat a întra nicĭ măcar în discusiunea acestei reforme, ci s'a mărginit numai la acea disposiţiă unilaterală, adusă în legea pentru judicatura Curiei, în care se anunță, că cei ce au întârḑiat a-șĭ plăti dările, nu perd printr'asta dreptul de-a fi înscrișĭ în listele electorale. Și acéstă disposiţiă însĕ, precum am arătat cu altă ocasiune, a fost luată numai la cererea, în interesul și în folosul alegĕtorilor maghiarĭ.

Așa-déră, în ce privesce naționalitățile, nu este de fapt nicĭ o deosebire între era Banffy și era Szell, decât că acésta din urmă vré sĕ cultive mai departe și sĕ ducă la victoriă șovinismul maghiar printr'o tactică mai calmă, mai puțin bruscă și mai șirétă, pe când sistemul lui Banffy punea înainte bruscheța, violența și forța.

Și astăḑĭ aderenții curentului forței brutale șoviniste, grupațĭ în jurul fostului ministru-președinte, susțin, că numai cu metodul acestuia se póte ferici rassa maghiară și șovinismul îșĭ póte ajunge ținta sa utopică. De aceea organele acestui curent combat cu înverșunare sistemul Szell, susțiind mereu, că nu arată destulă energiă și tăriă față cu naționalitățile.

Aderenții erei nouĕ însĕ îșĭ ḑic: décă și așa nu voim sĕ facem nicĭ cea mai mică concesiune naționalităților, fiind-că nu putem sĕ jertfim nimic din „interesele șoviniste maghiare“, atuncĭ tot e mai bine sĕ căutăm a capacita popórele nemaghiare cu binișorul, că nu le rĕmâne, decât a se supune și a fi „bunii noștri prietinĭ“, decât sĕ le lovim mereu în cap „și când nu e de lipsă“, și astfel sĕ le amărîm și sĕ le ațîțăm în contra nóstră și mai mult, decât sunt amărîte și ațîțate de fapt.

Acésta este situațiunea, în care se află aḑĭ naționalitățile nemaghiare față cu cele două curente din sînul șovinismului dela putere.

Membrii Asociațiunei.

La finea lunei lui Martie 1900 „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ avea *cu totul 1373* membrii. Dintre aceștia sunt: 88 fundatorĭ, 197 pe viață, 1088 ordinarĭ.

După statistica mai nouă publicată în organul Asociațiunei, numĕrul total al membrilor, împărțit după *despărțĕminte*, se presentă la finea lui Martie 1900 astfel:

Brașov 85, Oravița 77, Sibiiu 71, Abrud 66, Beiuș 63, Timișóra 61. Apoi: Bocșa 58, Năsĕud 57, Blașiŭ 56, Sĕliște 56, Sătmar 44, Deva 41, Sebeșul-săsesc 40, Făgăraș 37, Caransebeș 36, Oradea-mare 36, Șimleu 35, Panciova 32, Bran 30, Brad 27, Orăștie 26, Reghin 22, Clușiŭ 22, Mociu 21 Hațeg 21. In celelalte despărțĕminte mai puținĭ de câte 20.

Fiind-că partea hotărîtóre a taxelor o contribue membrii ordinarĭ, lăsăm sĕ urmeze și numĕrul acestora. Anume avem membrii *ordinarĭ* cu taxe de câte 5 fl. în următórele despărțĕminte:

Brașov 78, Oravița 58, Bocșa 58, Beiuș 58, Timișóra 52, Blașiŭ 48, Sibiiu 45, Săliște 45, Sătmar 42, Abrud 37, Alba-Iulia 37, Caransebeș 35, Deva 35, Oradea-mare 34, Sebeșul-săsesc 33, Lugoș 31, Făgăraș 30, Panciova 28, Bran 27, Șimleu 26, Brad 24, Năsĕud 24. Celelalte despărțĕminte au mai puțin de 20 membrii ordinarĭ.

Vacanța dietei.

Alaltăerĭ a fost ultima ședință a *dietei ungare* și „părinții patriei“ s'au împrăsciat care încătrău pentru o lungă vacanță.

Dieta, cum am semnalat erĭ, n'a fost amânată prin autograf prea înalt, ci numai prin hotărîrea unanimă a camerei.

*

După deschiderea ședinței, a luat cuvêntul ministru-președinte *Szell* declarând, că de-ocamdată guvernul n'are de gând a presenta spre desbatere proiecte nouĕ de legĭ. Un singur proiect este despre care ține sĕ facă amintire: *proiectul cvotei*. Legea dispune, ca proiectul cvotei sĕ se desbată ca de regulă, și ar urma sĕ fiă desbătut. Insĕ fiind-că sesiunea „Reichsrath“-ului s'a închis, n'are înțeles desbaterea proiectului în dieta ungară — de aceea *îl va și retrage*.

*

A urmat rĕspunsul ministrului-președinte *Szell* la interpelația lui Francisc *Kossuth* cu privire la *cestiunea chinesă*. Ministru-președinte declară, că problema Ungariei în China este de a-se îngriji de siguranța personală a representantului ei. Are Ungaria și interes comercial în China, dér prin acésta nu vré sĕ ḑică, că ar voi sĕ dea nutriment ideii de cucerire. Monarchia nu se póte sustrage dela acțiunea solidară a puterilor, căcĭ „las' sĕ simtă China, că ea stă față cu întréga lume civilisată.“ Cei *25 de matrozĭ austro-ungarĭ* n'au fost trimișĭ la Peking, ca sĕ sugrume rĕscóla chinesă. Intre puterĭ nu s'a statorit încă o atitudine comună obligĕtóre, dér nu este putere, care ar lua posițiă deosebită.

Fr. *Kossuth* ia la cunoscință declarația lui Szell, că nu se intenționéză nicĭ o acțiune, din care pentru Ungaria ar urma pagube, dér observă, că faptul trimiterii celor 25 matrozĭ austro ungarĭ la China, nu dă nicĭ o garanțiă pentru scutul consulilor și representantului austro-ungar. Nu era nicĭ o lipsă de trimiterea lor, căcĭ sunt în Europa și alte state civilisate, carĭ n'au trimis soldațĭ și Ungaria ar fi rĕmas civilisată și décă n'ar fi trimis matrozĭ la Peking. Ce sĕ și facă 25 de matrozĭ austro-ungarĭ față cu 30,000 soldațĭ chinesĭ, carĭ sunt contra trupelor europene?

*

Urmă la rînd érășĭ ministru-președinte *Szell*, care face declarația, că *retrage formal proiectul cvotei* și declară, că asupra cvotei va decide coróna.

Se nasce o mică discuțiă între Szell și câțĭ-va deputațĭ din oposițiă asupra cestiunei, că ce fel de date se vor lua la stabilirea cvotei de către coronă, și pe cât timp se va stabili?

*

Drept încheiere președintele guvernului propune amânarea dietei *până în 8 Octomvre* n. și camera primesce unanim propunerea.

Tot acésta propunere s'a făcut și în camera magnaților și s'a primit și acolo unanim.

*

Interesant e, că ministru-președinte *Szell* n'a făcut de rêndul acesta nicĭ un fel de declarațiă privitóre la *marile reforme*, ce are de gând sĕ le introducă în viitor, mai ales pe terenul administrației. A vorbit însĕ despre budgetul, ce va avé sĕ-l desbată dieta la tómnă pentru anul viitor. De-ocamdată Szell n'a dat sĕ se înțelegă prin nimic, că ar avé de gând sĕ facă alegerĭ nouĕ dietale și póte că tot acésta este causa pentru care n'a promis, că va păși în fața dietei cu proiecte de reformă. Nu vré d-l Szell sĕ agite înainte spiritele prin discuțiunĭ pasionate în fața viitórelor alegerĭ, căci și așa ele sunt destul de agitate prin luptele de partid, prin cérta confesională și prin tot felul de animosităţĭ, carĭ nu pot fi de loc îmbucurătóre nicĭ pentru guvern, nicĭ pentru cei din jurul ólelor cu carne.

Acum se vor începe vênătorile prin țéră, se va deschide șirul banalelor „dărĭ de sémă“ către alegĕtorĭ, călĕtori-vor miniștri și căpeteniile de partide în lungul și latul țĕrii sĕ-șĭ câștige aderențĭ în fata luptelor, ce-i aștéptă. Deja de pe acum încep a-se căuta „candidații cei mai acomodațĭ“ pentru viitórele alegerĭ generale în cercurile, unde actualii deputațĭ ai partidei guvernamentale nu se bucură de popularitate la alegĕtorĭ. Se caută „escelențe“ pentru orașele din provinciă, foști miniștri, secretarĭ de stat etc., c'un cuvênt se va începe în curênd o *corteșire* în tótă forma.

Activitatea despărțĕmêntului Brașov al Asociațiunei.

Inainte de a aduce un raport asupra adunării despărțĕmêntului, ce s'a ținut Dumineca trecută la Herman, lăsăm sĕ urmeze aci un estras din raportul comitetului despre activitatea sa în anul administrativ 1899—1900, cetit și presentat adunării generale prin secretarul Nic. *Bogdan*:

Membrii. Numĕrul membrilor ordinarĭ s'a sporit în decursul anului cu d-nii Dr. G. Beiulescu, Ioan Bădițoiŭ, Iacob Zorca preot în Vlădenĭ și George Cărlan notar tot acolo, ér numĕrul membrilor ajutătorĭ s'a înmulțit cu 19. A perdut însĕ prin mórte despărțĕmêntul nostru pe membrul fundator D. I. Manole, pe învĕțătorul George Popovicĭ bibliotecarul agenturei din Cristian și George Călburean, fost cassar al agenturei din Preșmer. (Adunarea îșĭ esprimă condoleențe prin sculare).

A mai perdut despărțĕmêntul 2 membrii (Tim. Popovicĭ și Pompiliu Dan) prin schimbarea domiciliului, ér unul prin retragere. In urma acestor schimbărĭ despărțĕmêntul are: 1 membru fundator, 6 pe viéță, 78 ordinarĭ și 125 ajutătorĭ.

Organisarea despărțĕmêntului s'a modificat prin alăturarea la acest despărțĕmênt a comunelor *Vlădenĭ* și *Ținţarĭ* din comit. Făgăraș. Numĕrul comunelor, carĭ se țin de despărțĕmêntul nostru, este aḑĭ 28, afară de orașul Brașov.

Agenturĭ nouĕ s'au înființat în cursul anului în Dêrste, Preșmer și Cristian. — *Bibliotecile* poporale s'au înmulțit dela 8 la 12.

Darurĭ în favorul bibliotecilor au făcut: în *cărțĭ* comitetul central al Asociațiunei (36 cărțĭ), Al. Bogdan stud. univ. (5 cărțĭ), A. Bârseanu (2), D-na Costanța Dunca de Schiau (9).— *Banĭ* au dăruit în favorul bibliotecilor d-nii: Petru Broștean funcționar la filiala „Albina“ cuota de câte 1 fl. pe 6 lunĭ (6 fl.), D. Făgărășianu profesor cuota pe 7 lunĭ (7 fl.), C. Aisĕr cassar la fil. Albina cuota pe 6 lunĭ (6 fl.,) A. Vlaicu director și prof. cuota pe 9 lunĭ (9 fl.). Tot ca cuote lunare: V. Goldiș 1 fl., M. Furnică 1 fl., Val. Morariu cand. de adv. 5 fl., Vas. Sfetea paroch

1 fl. Dar dela d-l G. N. Căciulescu comerciant în Bucurescĭ 4 fl. 70; Agentura Preşmer 10 fl. Suma darurilor 51 fl. 70 cr.

Pentru susţinerea bibliotecilor şi sporirea lor, Comitetul despărţĕmêntului a tipărit 60 de caete cu câte 50 bilete à 10 cr., carĭ servesc de o parte ca încassare de taxe dela familiile, în carĭ se cetesc cărţĭ din bibliotecĭ, ér de altă parte ca adeverinţă celor ce fac micĭ contribuirĭ în favorul bibliotecilor. Din vinderea acestor bilete d-l Dr. N. Manoiŭ din Braşov a incassat pentru bibliotecĭ 15 fl., Agentura din Dêrste 5 fl., Agentura din Cristian 5 fl., cea din Braşovul vechiŭ 4 fl. 25 cr. (Tuturor sprijinitorilor bibliotecilor li-s'a votat mulţămită).

Şedinţe a ţinut comitetul 13 în carĭ s'a ocupat de afacerile despărţĕmêntului. Pe lângă afacerile sale proprii însĕ, comitetul despărţĕmêntului nostru, la rugarea comitetului central, a primit asupră-şĭ a se ocupa şi de cestiunea reînfiinţărei despărţĕmêntului Treiscaune-Ciuc. In scopul acesta a trimis din sînul sĕu pe secretarul Nic. Bogdan, care a şi reconstituit despărţĕmêntul cu neaşteptat succes. A tipărit în 300 esemplare disertaţia „Românii Seceleni" ţinută la adunarea din anul trecut de I. Lăpĕdat, dintre carĭ 200 esemplare le-a destinat pentru Românii Secelenĭ. — Pentru Românii din Herman comitetul a hotărît a pune la disposiţia Agenturei acestei comune spre a fi împărţite între poporenĭ: 5 esemplare din Higiena copilului de S. Stoica, 10 es. din grădina de legumĭ de N. F. Negruţiu şi 10 esempl. din opul „Asupra situaţiunei" de Lăpĕdat.

In privinţa *prelegerilor poporale* comitetul a luat mĕsurĭ, ca acestea sĕ se ţină în viitor de-odată cu înaugurarea bibliotecilor, pentru ca actul sĕ fiă cu atât mai solemn şi cheltuelile de călĕtoriă mai micĭ.

Rĕsboiŭ în China.

Scirĭ fórte importante sosesc din China. Ele vestesc, că situaţia s'a schimbat pe neaşteptate din rĕscólă în adevĕrat rĕsboiŭ.

Două evenimente însemnate s'au petrecut în ḑilele din urmă: lupta dela *Taku*, care s'a început cu bombardarea corăbiilor europene din partea Chinesilor din forturĭ şi ripostarea la acest bombardament, care — se ḑice — s'a finit cu ocuparea forturilor; apoi faptul grav, că trupele chinese regulate au oprit înaintarea trupelor europene de sub conducerea amiralului engles *Seymour*, aşa că Europenii s'au vĕḑut constrînşĭ chiar *a-se reîntórce la Tiencin* — ceea-ce însémnă catastrofa creştinilor din Peking.

Dér sĕ lăsăm sĕ vorbéscă scirile telegrafice cu data de 18 Iunie n:

Lupta dela Taku.

Berlin, 18 Iunie. Dela consulul german din *Chifu* a sosit aḑĭ în Berlin următórea telegramă: Aḑĭ nópte un vas japones a adus din *Taku* scirea, că *Chinesii au aşeḑat lângă Taku torpilori şi şĭ-au retras trupele din Shanghai Kiwang.* Comandanţii strĕinĭ s'au adunat pe vasul amiralului rusesc şi au adresat comandantului forturilor dela Taku un ultimat, provocându-l, ca până în 17 Iunie la 2 óre d. a. sĕ retragă trupele. In urma acésta nóptea la 1 óră *Chinesii au început sĕ bombardeze corăbiile germane, rusescĭ, francese, englese şi japoneze. Corăbiile au ripostat timp de 2 óre.* Se afirmă, că *două corăbii englese s'au cufundat între forturĭ.* Firul telegrafic este întrerupt între Taku şi Tiencin. Şi comunicaţia pe apă este periclitată.

Londra, 18 Iunie. După ripostarea vaselor de rĕsboiŭ europene la bombardamentul forturilor chinese din Taku, tunurile europene au făcut sĕ amuţéscă tunurile chinese, după-care *Europenii au ocupat forturile.*

Retragerea lui Seymour.

Londra, 18 Iunie. Scirĭ estraordinar de grave sosesc din Asia-orientală. Guvernul a primit dela comandantul vasului „*Phoenix*" următórea telegramă: Corabia japonesă „Oyohashi" a sosit tocmai acum din Taku şi a adus scirea, că *trupele chinese au oprit pe Seymour şi pe cei 1700 ómenĭ ai sĕi, carĭ mergeau spre Peking. Seymour a fost silit sĕ se reîntórcă la Tiencin* dimpreună cu toţĭ comandanţii trupelor europene.

In camera lorḑilor *Salisbury* a declarat, că nu scie din care causă *Seymour* s'a reîntors. Anglia a trimis la China pe soldaţii, ce a putut sĕ-i trimită.

Jaf şi măcel în Peking.

„*Times*" din Londra publică o telegramă cu data de 15 l. c. din Peking de următorul cuprins:

„Erĭ séra a isbucnit o revoltă seriósă anti-strĕină. Câte-va din cele mai frumóse edificii din partea rĕsăritenă a *Pekingului* au fost prefăcute în cenuşe şi *sute de creştinĭ indigenĭ şi ómenĭ în serviciul strĕinilor au fost ucişĭ şi măcelărițĭ în jurul palatului împĕrătesc.* A fost o nópte grozavă pentru toţĭ strĕinii. Boxerii au prefăcut în cenuşă domul catolic, minunatul edificiu al misiunei londonese, casa misionarilor americanĭ şi tóte acele edificii, în care locuiau funcţionarĭ de vămurĭ. Stradele din *Peking*, spun alte scirĭ, sunt acoperite de cadavrele strĕinilor ucişĭ".

Şi în *Tiencin* a fost un incendiu pustiitor, arḑênd trei bisericĭ anglicane şi mai multe case chinese. O telegramă din Chifu anunţă, că cartierele strĕine din *Tiencin* au fost bombardate de Chinesĭ.

Atacarea legaţiunilor din Peking.

O telegramă din Londra dela 14 Iunie, confirmă scirea, că *tóte legaţiunile europene din Peking au fost atacate de Chinesĭ.* Atacul însĕ a fost respins cu ajutorul unui tun Maxim al micei trupe *austro-ungare*, care a făcut serviciu escelent.

Din *Berlin* se telegrafézā, că după scirile mai nouĕ ambasadorul german *Ketteler* ar fi fost ucis cu loviturĭ de sabiă.

Cercurile normative din Berlin însĕ n'au primit până acum scirĭ sigure despre uciderea ambasadorului german. Se crede însĕ, că Chinesii au luat cu asalt edificiile ambasadelor. Dér nicĭ despre acésta n'a sosit încă scire positivă.

Strada, în care se află legaţiunile, este în arondismentul tatal al Pekingului, despărţit c'un mur înalt de oraş şi ale cărui porţĭ tot-déuna se închid séra.

Acţiunea puterilor.

Din *Berlin* se telegrafézā că sub impresiunea scirilor estra-ordinar de grave, puterile negociézā între ele asupra chipului de a păşi grabnic şi cu energiă în China. Necesitatea primă e, *sĕ fiă trimise la China trupe* cât de numĕróse. *Germania* va trimite încurênd 5500 soldaţĭ, carĭ pot păşi imediat în acţiune. Intre Berlin şi capitalele europene se urmézā un viu schimb de note telegrafice.

Incât pentru părerea, ce domnesce la Londra, o telegramă din capitala englesă spune, că *Anglia* n'a făcut până acum nicĭ o incercare de a negocia deosebit cu *Rusia.* Anglia nisuesce serios a resolva crisa din China prin *acţiunea comună* a puterilor; ea doresce în primul rênd susţinerea stărilor actuale în imperiul chines şi va urma şi pe viitor politica acţiunei comune a puterilor.

Disposiţiunĭ francese.

Ministeriul frances de esterne a primit dela consulul *François* din *Jünansen* scirea, că toţĭ Francesii de-acolo sunt opriţĭ cu forţa de a merge la Tonking. Chinesii au dat foc casei consulului şi au prefăcut în cenuşă şi edificiul misiunei englese. Rĕsculaţii au furat tóte averile mişcătóre ale personalului dela consulat, chiar şi vesmintele, şi autorităţile chinese tractézā cu ei ca cu nisce prisonierĭ.

In urma acésta ministrul de esterne *Delcasse* a învitat la el pe representantul Chinei în Paris şi l'a provocat energic sĕ telegrafeze imediat vice-regelui din *Jünansen* şi sĕ facă cunoscut, că guvernul frances îl face responsabil cu viaţa pentru viaţa supuşilor francesĭ şi că la cas de nevoiă Francia va sci sĕ pună mâna pe el.

Rolul Rusiei.

„*L 'Independance Belge*" primesce scirea, că *Rusia* numai în acel cas este dispusă de a trimite un numĕr mai mare de trupe în China, décă puterile interesate îi vor da o *însàrcinare oficială în acest sens.*

„*Gazetei de Colonia*" i-se anunţă din Londra, că „*Daily Express*" şi Agenţia „*Dalziel*" susţin cu îndîrjire scirea din isvor chines despre *o învoélă în secret a Rusiei cu China.*

Intrerupere de comunicaţiă.

Se anunţă din Londra, că cablul telegrafic dintre *Tincin* şi *Lutaj* s'a întrerupt. In urma acésta *Port-Arthur este isolat total de Europa.* E întreruptă de asemenea linia de comunicaţiă telegrafică între *Tiencin* şi *Taku.*

Cronica externă.

Crisă ministerială în Italia. Cabinetul italian *Pelloux* şĭ-a dat dimisiunea şi camera şĭ-a amânat şedinţele fără termin. Din faptul acesta se vede, că nicĭ alegerile parlamentare făcute cu câte-va sĕptĕmânĭ înainte, n'au limpeḑit situaţiunea. Guvernul are fără îndoială majoritate în camerĕ, însĕ îi stătea în faţă o puternică oposiţiă, radicală gata la cea mai energică obstrucţiune. Ḑiarele italiene dau drept motiv a demisiunei cabinetului, imposibilitatea în care se afla guvernul de-a satisface cerinţele stângei estreme şi de-a suspenda aplicarea regulamentului votat la 3 Maiŭ contra obstrucţiunei. In casul revenirei la acest regulament, s'ar fi produs inevitabil turburărĭ grave şi ar fi trebuit sĕ se ia refugiu la mĕsurĭ de rigóre, ceea-ce ar fi înrĕutăţit şi mai mult situaţiunea.

Revolta în Bulgaria continuă a agita la estrem spiritele. Ultimele scirĭ anunţă, că principele Ferdinand ar fi plecat la Varna pentru a încerca în persónă sĕ liniştéscă pe ţĕranii agitaţĭ. Intr'un interview, pe care l'a avut un diarist c'un ministru bulgar, acésta a declarat, că lupta este fórte crâncenă şi că ea nu se va sfîrşi, decât după o completă reorganisare ministerială. — Apoi se mai anunţă, că prin satele din jurul Sofiei se observă o seriósă mişcarea ţĕrănéscă. Armata e concentrată necontenit. In acelaşĭ timp se vestesce, că o deputaţiune de ţĕranĭ a fost trimisă la Sofia spre a comunica guvernului un manifest al ţĕrănimei. Guvernul însĕ a refusat sĕ priméscă deputaţiunea, în urma cărui refus ţĕranii au convocat un mare congres pe ḑilele din urmă ale lui Iunie.

De altă parte se comunică, că Duminecă la órele 12 după amiaḑĭ a sosit la Varna un vapor de rĕsboiŭ, în care se aflau trupe. Şése batalióne de infanteriă, puse sub comanda unui locotenent-colonel, s'au îndreptat spre satul Sabla aşeḑat la 25 de kilom. de frontieră. Locotenet-colonelul are ordin de-a sili pe locuitorii de prin satele vecine, concentraţĭ la Sabla şi în mare parte ascunşĭ în grâne, sĕ se întórcă la vetrele lor şi sĕ se liniştéscă. La Durancale, unde a avut loc rĕscóla de Dumineca, afară de cei 70 de ţĕranĭ ucişĭ, mai sunt numĕreşĭ răniţĭ rĕmaşĭ prin grâne. Mai toţĭ au fost tăiaţĭ cu sabia. Căpitanul, sub-locotenentul şi soldaţii omorîţĭ de ţĕranĭ, au fost transportaţĭ la Pazargîk într'o trăsură de ambulanţă. Ţĕranii împuşcaţĭ au fost adunaţĭ într'o magaziă din sat şi păziţĭ. Populaţiunea este încă fórte surescitată în contra administraţiunei. Un regiment de cavaleriă din Dobricĭ a fost trimis la Pazargik, ca sĕ asiste la înmormêntarea ofiţerilor omorîţĭ de ţĕranĭ. Trupele au făcut onorurile militare. Acéstă tristă ceremoniă a fost fórte impunĕtóre. Locuitorii rĕsculaţĭ din mai multe sate se adună în câte un sat, cu gând sĕ resiste trupelor. In comunele Tablan, Duranlîk, Bulcik şi Cavarina s'a declarat starea de asediu. La satul Tulimanlîk, situat la 7 kilometri de pichetul român Nr. 10, s'a trimis cavaleriă. Restul graniţei este liniştit.

Mişcarea Albanesilor. „România Jună" din Bucurescĭ află, că o mare mişcare albanesă cu caracter revoluţionar s'a ivit în Albania. Comitetele albanese din strĕinătate au început sĕ se agite şi în Bucurescĭ s'a rĕspândit erĭ pe strade un manifest al comitetului esecutiv albanes, care cere independenţa Albaniei, respectarea obiceiurilor naţionale, consolidarea esistenţei de stat a Albanesilor cu un Domn strĕin şi sub protectoratul marilor puterĭ.

Din Africa sudică sosesc din ḑi în ḑi tot mai puţine scirĭ. Mareşalul *Roberts* telegrafézā din Pretoria cu data de 16 l. c., că Burii au atacat în 14 l. c. garnisóna englesă de lângă Zandriver, însĕ generalul *Knos* i-a respins. — O scire telegrafică din Lourenzo-Marqueze spune, că preşedintele *Krüger* şĭ-a strămutat cartierul principal la *Alkmar* lângă Nelspruit.

Despre *viitorul republicelor bure* s'a vorbit mult în Anglia, de când norocul i-a părăsit pe Burĭ. Cel mai radical şi tot-odată mai barbar plan îl pune în vedere guvernului engles fóia „*Straits Times*" din Singapore, care scrie: „Până acum sângele a curs numai în părae micĭ. In *interesul păcii* însé va curge de aicĭ înainte în rîurĭ. In Africa sudică nu va fi pace, până când Burii nu vor fi fost stîrpiţĭ total şi până când pe ţĕrmii Vaalului nu se va auḑi altceva, decât ţipetele femeilor pentru bărbaţii, fiĭ, părinţii şi mirii lor căḑuţĭ. *Asuprire perfectă fără nicĭ o îndurare*, respingerea orĭ-cărei rugărĭ, *prigonire neîndurată*: asta sĕ fiă pe viitor politica Angliei. Décă Burii se vor retrage pe pămêntul Zuluşilor, acestora trebue sĕ li-se dea voiă de-a năvăli în Transvaal, acolo unde trupele englese nu pot fi folosite; şi décă femeile bure vor suferi, gândéscă-se, că ele au fost, carĭ au aţîţat pe bărbaţii lor. Décă Burii se vor fi supus, *soldaţii englesĭ trebue sĕ-i pustiéscă.* Las' sĕ îngraşe sângele lor pămêntul, ca érba sĕ créscă cu atât mai curênd". — Notaţĭ, că în felul acesta gândesc şi simt mulţĭ dintre Englesĭ.

Florĭ de teiŭ.

IV.

Vise mórte..., scrisorĭ prăfuite... vĕ recitesc cu drag şi pe aripile gândului sbor în lumile din trecut. Ce melancoliă sfântă plutesce peste speranţele îngropate!

Un cimiter drăgălaş în tristeţea lui mi-se deschide înaintea ochilor. Uite... sub salcâmii de colo ne-am întêlnit pentru întâia-óră. In locul floricelelor de atuncĭ, aḑĭ nu se mai vĕd, decât buruienĭ nesuferite. Sub crucea de dincolo am aprins amêndoi candela iubirii, urându-i eternitate. Astăḑĭ crucea gârbovită se uită cu compătimire la candela stînsă.

Fiă-care cuvênt dela ea îmĭ părea atuncĭ o raḑă străbătând într'un palat, şi acum amintirea jurămintelor de altă-dată îmĭ vine s'o asémĕn cu mângăerea dulcégă a raḑelor din apus, carĭ pĕtrund într'o colibă sĕrăcăciósă.

De ce nu te-ai oprit din mers vreme, séu mai bine de ce nu m'ai îngropat alăturĭ de tine în farmecul tĕŭ?

Plângênd rĕtăceam odată cu gândul prin cimiterul viselor nóstre. Te-am întêlnit iubito şi n'ai vrut sĕ mĕ cunoscĭ. Erai voiósă ca nicĭ-odată şi cântai.

„Nu ţi-e milă sĕ mai trezescĭ visele din somn?" te-am întrebat eu, ér tu te-ai uitat la mine şi ai rîs.

Pe când eu mĕ depărtam înecat de lacrimĭ, tu, rĕzimată de-o cruce, cântai încet:

Visător... vorbea într'una
De-o lume dumnedeească...
L'am iubit, dér nicĭ-odată
N'a sciut sĕ mĕ iubéscă.

Cum te-ascultam, în sufletul meu înecat de jale rĕsunau cuvintele: „N'a sciut sĕ mĕ iubéscă".

Veturio.

SCIRILE ḐILEI.

— 7 (20) Iunie.

Faima de mobilisare a armatei române, ce a rĕspândit'o ḑilele acest unul din ḑiarele bucurescene, aducênd ca motiv situaţia încordată între România şi Turcia din causa conflictului vamal, a fost

desminţită de ḑiarele guvernului. Sâmbătă nóptea, — scrie „Timpul“ — n'a fost decât un mic marş militar şi o manevră între douĕ bataliône. Nu este tocmai acelaşĭ lucru o plimbare militară şi trecerea armatei pe picior de rĕsboiŭ. Mai mult, adĭ s'au desconcentrat toţĭ soldaţii cu schimbul şi pe ḑiua de 1 Iulie d-nii comandanţĭ ai corpurilor sunt autorisaţĭ sĕ acorde concediu de 30 de ḑile la 50 la sută din trupele permanente. Acésta ca mĕsurĭ de economiă cât şi în interesul muncei câmpului.

Cursurile administrative comunale. Proiectul de lege privitor la înfiinţarea cursurilor administrative comunale a fost presentat deja monarchului ḑilele acestea spre sancţionare. Dintre 10 cursurĭ proiectate, 5 se ḑice, că se vor deschide încă la tómnă, şi anume: în Cluşiŭ, la Tĕrgu-Murĕşului, Becicherul mare, Pojun şi Budapesta.

La gimnasiul săsesc din loc s'a ţinut esamenul de maturitate alaltăerĭ. S'au supus la esamen 8 tinerĭ, dintre aceştia au depus esamenul cu eminenţă doi, cu *bine* unul, maturĭ cincĭ.

Preot militar. Ni-se comunică, că d-l *Iosif Serafin* din Borlovenii-vechĭ e numit preot militar cu 1 Iulie 1900 în Plevlje (Bosnia).

Caii unguresci în Africa de sud. Ḑiarele englese au vestit deja lumei, că rĕsboiul anglo-bur e pe sfîrşite. Lucrul însĕ nu stă aşa. După cum anunţă o fóiă din Budapesta, „M. g.“, Englesii se îngrijesc de nouĕ cumpărărĭ de cai în Ungaria. Până acum au fost transportaţĭ din Fiume nu mai puţin ca 8000 de cai la Africa sudică, ér alaltăerĭ a sosit din nou vaporul engles „Matin“ la Fiume pentru a duce alţĭ 600 de cai. Este fórte interesant a sci, cum se cumpĕră în Ungaria caii pentru armata englesă din Transvaal. Regimul engles a încredinţat cumpărarea cailor necesarĭ unei firme englese şi acesteia îi plătesce de cal 50 funţĭ sterlingĭ; firma englesă a încredinţat cumpărarea unei firme germane şi-i plătesce fiă-care cal cu 40 f. şt. Firma germană îşĭ procură caii érăşĭ prin firma din Viena Hausner, căreia îi plătesce 30 f. şt. de cal. Firma Hausner se folosesce de negustorĭ, carĭ îi liferéză caii cu 20 f. şt. de cal. Aceştĭ negustorĭ érăşĭ se folosesc de o mulţime de agenţĭ, carĭ numai aceştia cumpără calul direct dela proprietar. Astfel guvernul engles plătesce un cal cu 625 fl., ér proprietarul calului capĕtă în mână 100—130 fl.

O bandă de tâlharĭ a fost ḑilele aceste descoperită de poliţia din Budapeşta. Acéstă bandă, în timpul din urmă, a ţinut în mare agitaţiă pe comercianţii din Budapesta. „Frumósa“ societate constă aprópe esclusiv numai din Jidanĭ. Până acum, se ḑice, s'au aflat la ei stofe şi alte lucrurĭ furate în valóre de 12,000 coróne.

Din calfă de brutar, doctor în filosofiă. Ḑilele aceste a fost promovat la universitatea din Viena la gradul de doctor în filosofiă un tînĕr fost calfă de brutar. Numele noului doctor este Constantin Horna. Studiul lui special este filologia clasică. Horna e fiiul unui brutar şi s'a născut în 1869 în Saaz (Boemia) şi după absolvarea şcólelor poporale a păşit pe cariera brutăriei. Trei anĭ a fost ucenic şi apoi patru anĭ calfă. In aceştĭ patru anĭ ca calfă a studiat privat şi fără profesor, patru clase gimnasiale. El trecu norocos peste esamenul din cele patru clase şi apoi a studiat încă patru anĭ celelalte patru gimnasiale superióre şi a făcut bacalaureatul cu distincţiune. In timpul, cât a studiat, nóptea îşĭ împlinea lucrurile la brutăriă, ér ḑiua studia. După maturitate se înscrise la universitatea din Praga şi apoi continuă la cea din Viena. In cei din urmă doi anĭ ca profesor suplent de limbile latină, grécă şi germană, la gimnasiul de stat german, a făcut rigorosul în Viena. Ḑilele aceste calfa de brutar de odinióră şi-a ajuns ţinta mult dorită şi fericit a putut sĕ vadă şi pe părinţii lui încă sĕnĕtoşĭ în ḑiua de mare bucuriă.

Staţiunile balneare în România.

Slănicul Moldovei.

W. de Kotzebue, în celebrele sale scrierĭ despre România, a imortalisat băile Slănic. Deşi le vĕduse acum aprópe o jumĕtate de véc, în 1855, când nu era nimic la aceste băi, totuşĭ descrierea-i admirabilă despre acele posiţii şi despre eficacitatea apelor, precum şi despre păţaniile sale, — au asigurat acestei staţiunĭ un nume vecînic, căcĭ vecînic va fi un model literar descrierea călĕtoriilor lui Kotzebue prin Moldova şi România.

Apele Slănicului sunt cunoscute dela începutul secolului XIX, şi deja în 1820 sute de ţĕranĭ se aflau acolo căutându-şĭ de sĕnĕtate. Poetul Konaki a fost în acel an acolo şi făcêndu-se bine, a închinat o odă admirabilă acestei staţiunĭ.

Prin anii 50, când acéstă staţiune ajunse în posesiunea epitropiei Sf. Spiridon, s'a început a-se clădi instalaţiĭ de băi şi cabine pentru sĕracĭ.

Adĭ Slănicul este cea mai elegantă, cea mai bogată şi mai luxósă staţiune balneară din ţéră, care póte rivalisa cu Mehadia şi cu multe alte staţiunĭ din Europa, pe carĭ le frecuentéză sute de Românĭ în fiă-care an.

*

In decursul anilor s'au descoperit 17 diferite isvóre, fiă-care avênd deosebite proprietăţĭ chimice. Apele a trei isvóre au obţinut medalia de argint la esposiţia internaţională de balneologiă ţinută în Frankfurt pe Main în 1881, distincţiune, ce nu fusese acordată nicĭ apelor similare din Franzensbad, Hall şi Marienbad, carĭ au o reputaţiune europénă.

Calitatea diferitelor ape ale acestei staţiunĭ este superióră similiarelor din Selters, Ems, Gleichenberg, Giesshübler, Contexeville, Royat, Kreuznach, Ischl, Vichy, Karlsbad, Spaa şi Schwalbach. Acésta s'a constatat prin diferite analise chimice, ce s'au făcut.

Acum câţi-va anĭ s'a luat mĕsura, ca apele Slănicului sĕ fiă esploatate şi puse în vêndare în sticle. Şi cu bucuriă constatăm, că apele sunt fórte mult căutate în Rusia; numai în Kiev, într'un singur an, s'au desfăcut 150 de lăḑĭ, à 100 sticle.

*

Toţĭ medicii, carĭ de vre-o 50 de anĭ practicau la aceste băi, au făcut constatărĭ importante asupra efectelor salutare ale apelor, constatărĭ consemnate în rapórtele lor către epitropia sf. Spiridon.

Citām afecţiunile contra cărora diferiţii medicĭ au obţinut resultate satisfăcĕtóre:

Bólele tubului digestiv şi ale anexelor: dispepsia, gastrita, catar acut de stomac, emoroide, hemoragii intestinale, pletora abdominală, bólele ficatului, bólele splinei, etc.

Bólele sistemului urinar, bólele organelor sexuale, scrofulóse, reumatismul articular, bólele sifilitice, bólele de piele, bólele sistemului nervos, obesitatea şi bólele chirurgicale.

*

Étă acum şi câte-va cifre despre mişcarea bolnavilor în ultimii anĭ:

In 1893—1367 bolnavĭ; în 1894—1371 bolnavĭ; în 1895—2030 bolnavĭ; în 1896-2049 bolnavĭ; în 1897—1339 bolnavĭ; în 1898—2038 bolnavĭ şi în 1899—1732 bolnavĭ.

In ce privesce instalaţiile, ele sunt fórte numeróse şi luxóse, unele chiar, cum este otelul Racoviţa, clădit de epitropiă cu un milion de lei, este neîntrecut în Europa ca eleganţă şi confort; acest otel, în etagiul de jos, are 60 cabine de băi, ér în etagiul de sus sunt camerele, aşa că bolnavii nu au nevoiă sĕ iasă din otel spre a face băi.

Parcul frumos, casino, salonul de cură, o sumă de vile elegante, — fac ca acéstă staţiune sĕ rivaliseze în eleganţă cu multe staţiunĭ marĭ din străinătate.

Lacul Sărat.

(Baiă a statului.)

La cincĭ chilometri distanţă de Brăila se află cochéta staţiune Lacul-Sărat, cu vilele-i elegante, cu plantaţiile-i bogate şi grădina-i frumósă.

Lacul Sărat nu prea era cunoscut acum 20—30 anĭ, decât de ţĕranii din împrejurimĭ, carĭ atribuiau efecte miraculóse nĕmolului de acolo. In 1861, ministrul de finanţe, surprins de pelerinagiul neîntrerupt al ţĕranilor bolnavĭ, a trimis pe inginerul G. Budeanu sĕ facă un studiu asupra acestei staţiunĭ.

Primele băi date de medicĭ încep a se face prin 1870 şi urmară până în 1872, când s'a dat svonul neîntemeiat, că lacul a secat.

In 1878 au început sĕ mérgă mai mulţĭ suferinḑĭ la Lacul Sărat, unde, nefiind încă locuinţe, lumea locuia în Brăila şi în fie-care ḑi făcea de douĕ-orĭ escursiunĭ la Lacul Sărat, spre a lua câte o bae de nĕmol.

Abia în 1879 s'au construit primele locuinţe. Ér era de desvoltare a băilor începe dela 1886, când s'a construit un stabiliment cu 32 de cabine, un casino, ér mai târḑiu un pavilion etc. Adĭ Lacul Sărat e una din cele mai elegante staţiunĭ din ţéră cu un viitor mare.

*

Apa dela Lacul Sărat este limpede şi fórte sărată. Temperatura ei variază mereu.

Analisa apei au făcut'o trei specialiştĭ, anume d-nii Carnot, directorul laboratorului de chimiă al şcólei de mine din Paris, dr. Bernard şi dr. A. O. Saligny. Toţĭ au constatat calităţĭ minerale superióre la aceste băi.

D. Carnot, care făcuse analisa în 1888, în raportul d-sale către ministerul domeniilor a accentuat, că nu este apă în Europa, la nicĭ o staţiune balneară, care sĕ cuprindă atâtea elemente chimice.

*

Nĕmolul dela Lacul Sărat, spune d. dr. Ş. Tuduri, e bogat în substanţe minerale şi în principiĭ organice diferite, avênd o grosime de 20—40 ctm., şi aşeḑat pe un strat de nisip fin, sub care se află un alt strat de argilă.

Colórea nĕmolului e négră şi e format din argilă amestecată cu nisip, precum şi din plantele aquatice şi insectele, ce vieţuesc în apa lacului şi împrejurul lacului, insecte, carĭ se descompun.

Nĕmolul analisat conţine 41 la sută principii minerale şi 59 la sută materiĭ organice.

Cataplasmele cu nĕmol puse pe părţile bolnave în timpul ḑilei şi nopţei, după ce bolnavul a făcut bae, activéză fórte mult efectele terapeutice.

D. dr. Bernard, făcênd analisa nĕmolului, a constatat, că el se presintă incomparabil superior nĕmolurilor de pe continent, esploatate prin multe staţiunĭ prin ajutorul terenurilor de turbă fermentate artificial, în presenţa apelor minerale de diferite composiţiunĭ.

Similarele Lacului Sărat sunt: Nauheim, Franzensbad, Saint-Amau, Pistian (Pestyén), Dax, Acqui, Limanul dela Odessa Freuczin, Teplitz, Lippik, etc. Şi tuturor acestora apele şi nĕmolul Lacului Sărat sunt superióre.

*

D. dr. Apostoleanu, care timp de cincĭ anĭ a fost medicul acestor băi, a constatat, că ele au efecte uimitóre asupra următórelor afecţiunĭ: Scrofulosă, Rheumatism, sifilis, bóle nervóse (paralisiĭ infantile, tetanie, contracturĭ spasmodice, corea, crampe, ataxii, etc.), bóle de piele etc.

Băile acestea au fost visitate în 1895 de 2,699 de visitatorĭ; în 1896 de 1.586 persóne; în 1897 de 2.082 persóne; în 1898 de 3.703 persóne; în 1899 de 3.400 persóne.

Cruciada Boxerilor.

Gabriel Lemaire, vechiŭ ministru al Franciei la Peking, a fost interviewat de către un redactor al ḑiarului „Gaulois“ din Paris asupra situaţiunii în China şi a surecţiunii Boxerilor. Étă pe scurt observaţiunile, pe carĭ starea lucrurilor în China le-a sugerat d-lui Gabriel Lemaire:

— Crisa, care se produce actualmente în estremul Orient, este cu mult mai gravă, decât tóte de până acuma.

„Introducerea definitivă în China a drumurilor de fier, a telegrafului şi a o mulţime de progrese occidentale, a pus vîrf desperaţiunei mandarinatului.

„Din pricina telegrafului, posiţiunea aşa de invidiat a mandarinilor imperiului a suferit atingerĭ adâncĭ: firul metalic, care a suprimat distanţele între Peking şi reşedinţele vice-regilor şi a guvernatorilor provinciilor şi care pune pe aceştia în comunicaţiă directă cu toţĭ subordonaţii lor, i-a pus pe toţĭ la îndemâna stăpânului lor. Libertatea lor de acţiune este genată, tot atât, cât este de turburată şi liniştea lor.

„La acestea se adaug şi mijlócele de transport repeḑĭ, carĭ, la o chemare, îi vor aduce în capitală pentru a-şĭ rĕspundĕtorĭ de faptele lor; acésta este pentru dênşii o perspectivă şi mai neliniştitóre.

„Şi pe urmă, toţĭ încep sĕ vadă, că drumul progresului este infinit, că a se supune lui, este a învĕţa la şcólă străină, a renunţa la o parte din acele studii clasice, pe carĭ ei le privesc ca o gloriă şi o onóre, ca poesia ţerii, pentru a învĕţa elementele unor sciinţe, carĭ sunt secretul Occidentului şi carĭ n'au nicĭ măcar numele în chinezesce.

— După d-vóstră, d-le ministru, mişcarea este generală în China?

— Dupa mine este o adevĕrată cruciadă, care s'a întreprins în China în potriva Occidentului şi a tot ce represintă civilisaţia sa, ideile sale şi influinţele sale.

„S'a început cruciada cum s'a putut. Acum capii mişcărei se servesc de Boxerĭ pentru a se face tot rĕul posibil străinilor, cu gândul de a-i sacrifica, décă lucrurile nu merg cum doresc dênşii.

„Situaţiunea este cât se póte de gravă, şi décă în puţine ḑile firma atitudine a representanţilor streinĭ la Peking, perfecta lor unire, mijlócele lor de acţiune nu vor reuşi sĕ aducă după sine o înţelegere completă, este sigur, că Curtea din Peking nu mai este stăpâna decisiunilor sale şi evenimentele cele mai grave sunt de temut, atât la Peking, cât şi în celelalte părţĭ ale imperiului.

— Atuncĭ Impĕrătésa-mumă îşĭ asumă întréga responsabilitate a situaţiunei presente?

— Curtea n'are nicĭ o greşală de făcut. Ea trebue sĕ rĕspundă deja înaintea Europei de uciderile şi devastările, pe carĭ le-a permisă, şi décă nu opresce imediat faptele criminale ale asasinilor şi ale incendiatorilor, va avé de regulat o socotélă gróznică cu Europa!

„Şi apoi puterile europene vor cere garanţiĭ puternice dela China, pentru a se asigura în potriva repetărei în viitor a unor asemenea desordine.

— Regulamentul reclamaţiunilor, carĭ vor resulta din evenimentele actuale şi acele, carĭ se vor puté produce, va fi óre o causă de neînţelegere între diferitele puterĭ?

— In presenţa pericolului comun, se pare că nu e de temut o neînţelegere, totuşĭ lucrul nu se póte prevedé.

ULTIME SCIRI.

Londra, 19 Iunie. Din *Shanghai* se anunţă, că *douĕ forturĭ dela Taku au fost aruncate în aer*, ér celelalte *au fost luate cu asalt* de către europenĭ.

Din *Chifu* se vestesce, că forturile dela Taku sunt acum tóte ocupate. Pierderile trupelor internaţionale sunt: 1 Engles omorît, 4 rĕniţĭ; 3 Germanĭ omorîţĭ, 7 rĕniţĭ; 16 Ruşĭ omorîţĭ, 45 rĕniţĭ; 1 Frances omorît, 1 rĕnit. Dintre *Chinesĭ au căḑut 400.* Ruşii au intrat mai întâiŭ în forturĭ şi au isgonit pe Chinesĭ, carĭ s'au retras spre nord tăind în calea lor firele telegrafice şi dând foc satelor. Bombele tunurilor chinese au causat marĭ stricăciunĭ corăbiei englese „*Algerine*“, o ghiulea a căḑut pe corabia ruséscă „*Mandsur*“ şi i-a aprins turnul cu iérbă de puşcă, 7 soldaţĭ au fost ucişĭ, ceilalţĭ toţĭ grav rĕniţĭ.

Berlin, 19 Iunie. Se anunţă din Londra, că comandantul vasului german „Iltis“ a fost greu rĕnit în lupta dela Taku.

Paris, 19 Iunie. Guvernul *rusesc* a făcut cunoscut puterilor, că a trimis *40,000 soldaţĭ în China*, cu scop de a apĕra pe supuşii sĕi şi pe europenĭ. Nota accentuéză solidarisarea Rusiei cu decisiunile, ce se vor lua de puterĭ, şi négă, că Rusia ar voi sĕ procédă de sine stătător.

Yokohama, 19 Iunie. Se vorbesce, că puterile ar fi rugat pe *Japonia sĕ trimită 20,000 de ómenĭ la China* pentru sugrumarea rĕscólei.

Milano, 19 Iunie. Vasele de rĕsboiŭ „Carlo Alberto“, „Sorombolino“ şi „Vezuvio“ au primit ordin, sĕ fiă gata de plecare la China.

Viena, 19 Iunie. Evenimentele din China preocupă aicĭ tóte cercurile. Nu s'a luat o decisiune definitivă. E probabil, că se va mai trimite un vas de rĕsboiŭ.

Roma, 20 Iunie. Regele a încredinţat cu formarea cabinetului pe presidentul senatului Saracco.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tótă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende séu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acésta e una din cele mai preţióse colecţiunĭ de poveştĭ, ce le avem în literatura nóstră şi n'ar trebui sĕ lipsécă din nicĭ o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile poporale, fiind în felul sĕu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace*. Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 (cu posta fl. 1·60.) In asĕmĕnare cu mărimea, preţul e fórte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătóre, pentru bibliotecile poporale şi pentru familii el constitue o lectură escelentă şi fórte potrivită de-a înlocui romanele secĭ şi de sensaţiă.

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte, localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru, fiind o piesă fórte uşóră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P. Ediţiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte fórte mângăitóre pentru inimele creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţi de iérnă, novele pentru popor de *George Simu*. Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărimea 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţi autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare şi fórte ieftină în asĕmĕnare cu mărimea ei, dér şi mai ieftină în asĕmĕnare cu învĕţăturile marĭ şi multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveştĭ din Bănat, împărţită în 3 tomurĭ, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.

Musa Someşană este o carte de poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Buticescu*. E scrisă fórte poporal cu tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (prin poştă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cărticică cu balade poporale, adecă o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poesii glumeţe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conţine 25 legende diferite. Preţul unui esemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.).

Vivia, séu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de *Dr. Iuliu Dragoş*, preot şi profesor. Se vinde cu preţul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni", naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acéstă interesantă naraţiune privesce eveniminte din 1848-49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor, de *George Simu*. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii poporelor" şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Acéstă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaţii iubitorĭ de sciinţă. Preţul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală (Doctorul sufletesc şi sfaturile lui pentru cei ce sunt aprópe de timpul scăpărei din închisóre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcţiona ca spiritual la institutul corecţional din Gherla. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociaţiunei şi de favorabil apreţiată din partea diarelor nóstre. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Preţul 85 cr. trimis francat.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine şi conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8^0, tipar mĕrunt, dér frumos şi curat. Preţul 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă şi bine scrisă. Preţul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 19 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.30
Renta de coróne ung. 4%	91.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	1·8.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.80
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	115.70
Losurĭ din 1860.	134.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.48
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	720.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	697.50
Napoleondorĭ	19.32
Mărcĭ imperiale	118.65
London vista	242.15
Paris vista	96.40
Rente de corone austr. 4%	97.45
Note italiene	90.90

Cursul pieţei Braşov.
Din 20 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.08	Vênd.	19.06
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.
Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:
I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:
I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2.19 min. p. m. (ce vine pe la Clusiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:
I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:
I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:
I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Clusiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:
I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 2·9 m. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sărbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:
I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:
I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept în tóte sĕrbătorile).